

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบเชิงสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผล

การนำเสนอผลการวิจัย รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงสุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต (GSF) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.370 รองลงมาได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (SSF) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.320 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (LEA) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.199 และแรงจูงใจในการเรียน (LMO) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.160 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงสุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (SSF) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.276 รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (LEA) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.183 และการกำหนดเป้าหมายในอนาคต (GSF) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.098 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน (MAS) ได้ร้อยละ 94.70

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องรูปแบบเชิงสมมติฐานของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี โดยสามารถพิจารณาจากค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า $\chi^2 = 219.575$, $df = 92$, $\chi^2/df = 2.386$ $p = .000$ SRMR = 0.019 (สอดคล้องดีมาก) RMSEA = 0.038 (สอดคล้องดีมาก) CFI = 0.990 (อยู่ในเกณฑ์ดีมาก) TLI = 0.983 (อยู่ในเกณฑ์ดีมาก)

อภิปรายผล

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายในอนาคต เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผ่านแรงจูงใจในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าการกำหนดเป้าหมายในอนาคตส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยทางอ้อมผ่านแรงจูงใจในการเรียน แสดงว่านักเรียนเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต มีแนวทางในการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดทนเพื่อความสำเร็จในอนาคต สอดคล้องกับการศึกษา ของนันทนา จันทร์ผืน (2545 : 71-75) ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรในระดับนักเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวส่งผลกระทบต่อความคาดหวังในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเนตรชนก พุ่มพวง (2546 : 70-72) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะการมุ่งอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับแนวคิดของอุมาพร ตรังคสมบัติ (2544 : 348) สรุปว่า การที่เด็กจะมีเป้าหมายนั้น พ่อแม่ต้องสร้างความอยากให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เช่น อยากรับเป็นคนเก่ง อยากรับเป็นที่หนึ่ง อยากรับแข่งขัน โดยบอกลูกว่าการไปถึงจุดแห่งชัยชนะนั้นได้อย่างไร ทำได้โดยการคุยกับลูกบ่อยๆ และทำชีวิตประจำวันให้มีความกระตือรือร้นมีชีวิตชีวา มีความสนุกในการเรียนรู้ เมื่อลูกเริ่มมีเป้าหมายแล้ว จึงพยายามทำมันให้ชัดเจน เป้าหมายที่ไม่ชัดเจนในที่สุดก็เลื่อนลอย ในชีวิตของคนเรามีหลายสิ่งที่ต้องทำ บางครั้งถ้าไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนสิ่งอื่นๆ อาจมาบดบังเป้าหมายที่เคยตั้งไว้

2. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคต และแรงจูงใจในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยทางอ้อม แสดงว่าสถาบันครอบครัวเป็นแหล่งปลูกฝังคุณลักษณะและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพจิตใจ สิ่งของหรือข้อมูลข่าวสาร มีจุดเริ่มต้น

มาจากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ลูก พ่อแม่ที่กระตุ้นให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียนและมี การกำหนดเป้าหมายในอนาคตที่ชัดเจนจะทำให้ลูกมีความกระตือรือร้นในการเรียน สอดคล้อง กับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542 : 133-135) เสนอว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อให้ลูกเกิดความใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยการส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสอยู่ในสภาวะอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง อยากเรียนรู้และมีโอกาสทดลองทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ อุมภาพร ตรังคสมบัติ (2543 : 11-13) เสนอว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากในการที่จะทำให้เกิด การเรียนรู้โดยผ่านปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ การกระตุ้นโดยการสร้างแรงจูงใจและการกำหนด เป้าหมาย การเห็นคุณค่าในตนเองและทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ และ สอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณ ก่อสุวรรณวงศ์ (2550 : 102) พบว่า การสนับสนุนทาง สังคมจากครอบครัวส่งผลต่อการกำหนดเป้าหมายในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงต่อคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทางอ้อมต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนผ่าน การกำหนดเป้าหมายในอนาคต และแรงจูงใจในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน นักเรียนทุกคนได้คิด ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับเพื่อนและครูอย่างเต็มที่ และนักเรียนได้เรียนตามที่ต้องการเกิดความสนุกสนานในการเรียน การสอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนเพื่อเป้าหมายในอนาคต สอดคล้องกับทศพร อันสงคราม (2545 : 47) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยได้แก่ เป้าหมายในอนาคต เทคนิคและวิธีการสอนของครู มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับบุญฤดี แซ่ลือ (2546 : 101) ได้ทำวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ประสบการณ์ตรงและเรียนรู้ เนื้อหาควบคู่ไปกับกระบวนการทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ และส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนดีขึ้นกว่า การที่นักเรียนได้รับการเรียนการสอนตามปกติ

4. แรงจูงใจในการเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า แรงจูงใจในการเรียนเป็นพลังที่ ทำให้ผู้เรียนทำพฤติกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอนอย่างเข้มแข็งและกระตือรือร้นเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ตามที่ตนต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ครองทรัพย์ อุตนาม (2553 : 74) ที่พบว่า แรงจูงใจในการเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ดังนั้น ครูควรกระตุ้น ความสนใจหรือความอยากรู้ที่จะเรียนโดยศึกษาความต้องการของผู้เรียน จัดเนื้อหาที่สนองต่อ ความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวรรณิ ลิ้มอักษร (2543 : 135-136) กล่าวถึง ความสำคัญของแรงจูงใจในการเรียนว่า สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความตั้งใจ มีความมานะพยายามในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรม หรือทำงานต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนประสบ

ความสำเร็จในการเรียน การทำงานตามความสามารถและความถนัด ช่วยกระตุ้นและชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนประพฤติตนในทางที่เหมาะสมและดีงาม ช่วยปลูกฝัง เจตคติที่ดีต่อการเรียน การทำงานหรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ช่วยให้ผู้เรียนทราบระดับความสามารถของตนเอง ช่วยให้ทราบระดับความก้าวหน้าของตนเอง พยายามรักษาและเพิ่มพูนความสามารถขึ้นเรื่อย ๆ กระตุ้นการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเกิดการอยากรู้อยากเห็นตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จงลักษณ์ สีหาราช (2548 : 80) พบว่า แรงจูงใจในการเรียนส่งผลต่อความมานะอดทนสาหัส ในการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางตรงต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (นุชนาถ เนติพัฒน์. 2550 : 101) สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า แรงจูงใจในการเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พิเชษฐ์ เรื่องแสง. 2546 : 58-63; พรพรรณ อุทัยวี. 2544 : 99-100 ; บังอร เกิดคำ. 2549 : 80)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การกำหนดเป้าหมายในอนาคต และแรงจูงใจในการเรียน ล้วนส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน บทบาทการสนับสนุนของครอบครัวที่มีบทบาทสำคัญคือผู้ปกครอง ดังนั้นผู้ปกครอง ควรสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนในเรื่องการเรียนอย่างเต็มที่เพราะเป็นสถาบันที่ปลูกฝังคุณลักษณะและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพจิตใจ สิ่งของหรือข้อมูลข่าวสาร การเป็นแบบอย่างที่ดีและการประสานงานกับทางโรงเรียน เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ ตามศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไป นอกจากนี้บทบาทการสนับสนุนของครอบครัวยังสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ส่งผลต่อการกำหนดเป้าหมายอนาคต แรงจูงใจในการเรียนและคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอีกด้วย ส่วนครูผู้สอนก็ควรทุ่มเทในการสอนอย่างเต็มความสามารถ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในด้านของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามความสนใจของผู้เรียนและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนนักเรียนในทางที่ถูกต้อง และควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง เพราะสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ระดับชั้นอื่น หรือจังหวัดอื่น เพื่อเป็นการยืนยันความตรงของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่สร้างขึ้น

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพิ่มขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY